

Een hormonale behandeling wordt door vele (doch niet alle) transpersonen gewenst. Uit onderzoek blijkt dat de levenskwaliteit van transpersonen sterk toeneemt na de opstart van de hormonale behandeling.

Welke hormonale producten zijn er?

- ▲ Bij **transvrouwen** wordt gewerkt met een anti-androgeen en oestrogenen. De oestrogeenbehandeling bestaat in pilvorm maar ook via huidtoediening (patch of gel). De keuze van het preparaat hangt af van de leeftijd, rookgedrag en de medische voorgeschiedenis.
- ▲ Bij **transmannen** is de basis van hormoontherapie testosteron. Het testosteron kan worden geïnjecteerd, bestaat in gelvorm, en in pilvorm. De praktische kant en de prijs zal de keuze van het preparaat bepalen. Voor onderbreken van menstruatie wordt soms ook een progesteron preparaat voorgesteld.

Wie mag er geen hormonen?

- ▲ Er wordt altijd gezocht naar een manier om toch hormonale behandeling te starten. Uitzondering is een voorgeschiedenis van trombozes, of belangrijke risicofactoren zoals een genetische belasting. Een bijkomend advies van de stollingsspecialist is dan noodzakelijk.
- ▲ Hoe ziet een behandelingstraject er uit voor een transman /transvrouw?
- ▲ De hormonale behandeling bij de **transvrouw** is o.b.v. anti-androgeen- plus oestrogeentherapie. Na een gonadectomie (verwijdering van testikels) worden verwijderd, wordt enkel de oestrogeenbehandeling verdergezet. Enkel bij cardiovasculaire risicofactoren en/of trombozes dient het verder zetten van de oestrogeentherapie besproken te worden.
- ▲ De hormonale behandeling bij de **transman** met testosteron wordt aangepast o.b.v. dalwaarden bij injecteerbare vormen, en volgens piekwaarden bij de gelvorm. In principe wordt de behandeling na gonadectomie (verwijdering van de ovaria) of op oudere leeftijd niet onderbroken. In overleg met de patiënt kan de therapie evt. verminderd worden op hogere leeftijd.

Wat zijn de effecten van een hormoonbehandeling voor transmannen en transvrouwen?

- ▲ Een behandeling met testosteron zorgt bij transmannen voor meer spiermassa, een meer mannelijke vetverdeling, meer haargroei en een verlaging van de stem. Mogelijke bijwerkingen zijn acné, gewichtstoename, een hoger aantal rode bloedcellen en psychologische effecten zoals een verhoogde prikkelbaarheid en agressiviteit.
- ▲ Een behandeling met anti-androgenen en oestrogenen zorgt bij transvrouwen voor een meer vrouwelijke vetverdeling, een zachtere huid en borstontwikkeling. Het kan ook een kalmerend effect hebben, en sommige transvrouwen worden emotioneler. Een hormoonbehandeling heeft bij transvrouwen geen invloed op de stem. Mogelijke bijwerkingen zijn leverproblemen en hypertensie.
- ▲ Een hormoonbehandeling veroorzaakt op lange termijn onvruchtbaarheid.

Welke medische controles zijn er nodig en hoe vaak?

- ▲ Bij initiatie van de behandeling wordt een controle van bloedwaarden gepland om de 3 à 4 maanden in het eerste jaar. In het tweede jaar gebeuren de controles 6-maandelijks en nadien jaarlijks. Er is aandacht voor de hormonale cijfers, het aantal rode bloedcellen, leverfunctie, suikerwaarden en lipiden. We adviseren ook een basiswaarde bepaling van de botdensiteit met een opvolging om de 5 jaar.

Wanneer moet je stoppen met hormonen?

- ▲ Bij het optreden van een cardiovasculair probleem of trombose dient de behandeling onderbroken te worden. De hormonale therapie wordt nadien geëvalueerd.
- ▲ Wat weten we over de lange termijn effecten op de gezondheid?
- ▲ Er zijn geen negatieve gezondheidsaspecten op lange termijn op basis van de huidige beschikbare literatuur. Er is geen verhoogde kans op andere aandoeningen, incl. kankers, en er is geen verhoogde kans op voortijdig overlijden.

